

Thị Trường Chứng Phiếu

T
H
E

Lớp C8A4a

M
E
N

Mục Lục

- ✦ I. Khái Niệm
- ✦ II. Đặc Điểm
- ✦ III. Phân Loại
- ✦ IV. Các Loại Giá Cổ Phiếu
- ✦ V. Các Nhân Tố Ảnh Hưởng Tới Giá CP
- ✦ VI. Cổ Tức Và Chính Sách Cổ Tức

I. Khái niệm

✦ Công ty cổ phần:

- Là một dạng pháp nhân có trách nhiệm hữu hạn, được thành lập và tồn tại độc lập đối với những chủ thể sở hữu nó.
- Vốn của công ty được chia nhỏ thành những phần bằng nhau gọi là cổ phần.
- Được phát hành huy động vốn tham gia của các nhà đầu tư thuộc mọi thành phần kinh tế.

✦ Công ty đại chúng

- Là công ty cổ phần đã phát hành chứng khoán ra công chúng.
- Đã niêm yết
- Có ít nhất 100 cổ đông

✦ Ưu và nhược điểm của Công ty cổ phần

– Ưu điểm

- Nhà đầu tư chỉ chịu trách nhiệm hữu hạn tương ứng với tỷ lệ góp vốn trong công ty.
- Quy mô hoạt động lớn và khả năng mở rộng kinh doanh dễ dàng từ việc huy động vốn cổ phần.
- Có khả năng chuyển nhượng, mua bán cổ phần.
- Công tác quản lý hiệu quả cao do tính độc lập giữa quản lý và sở hữu.

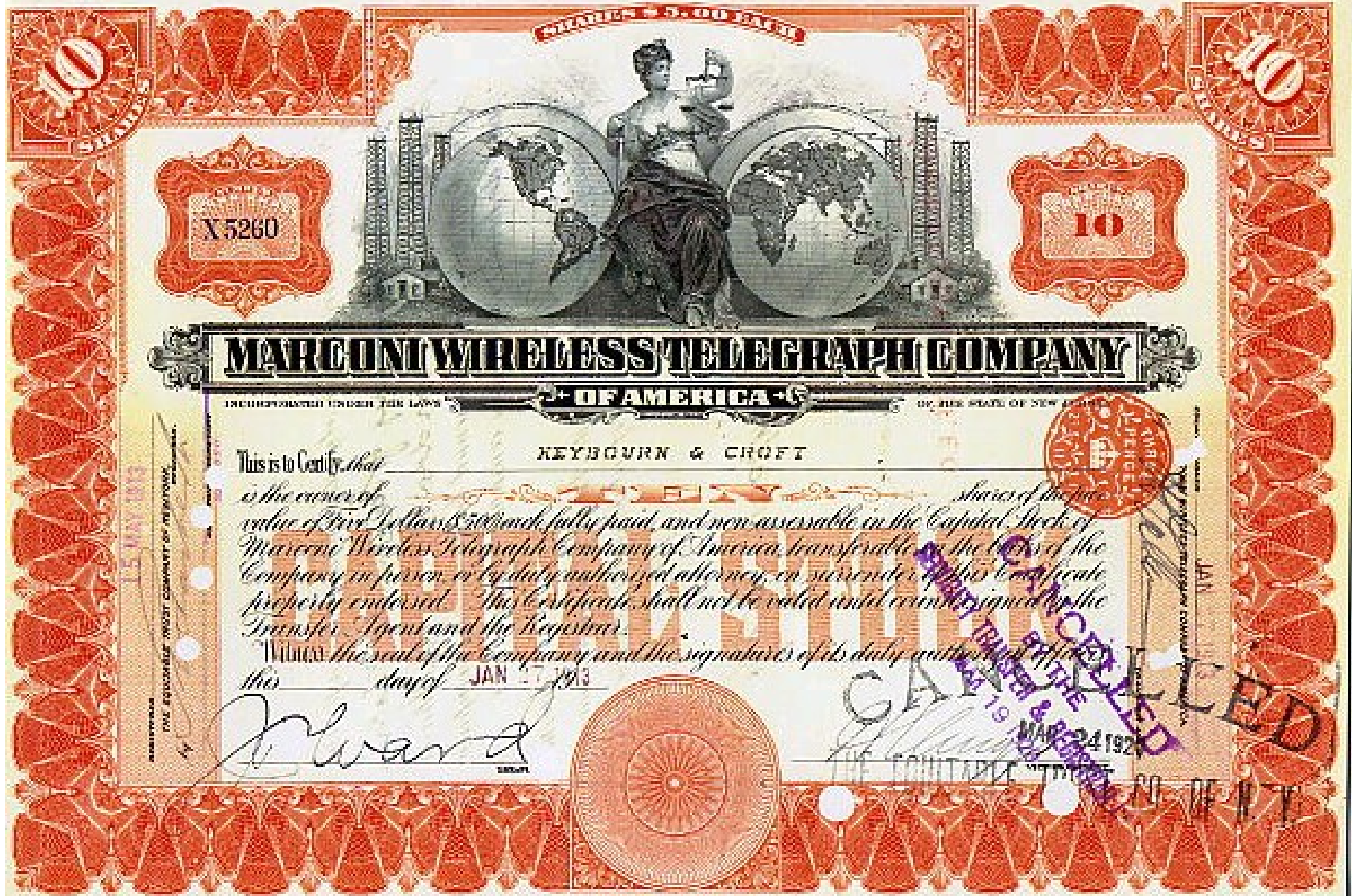
– *Nhược điểm*

- Mức thuế tương đối cao (Thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân cổ đông).
- Khả năng bảo mật kinh doanh và tài chính bị hạn chế.
- Khả năng thay đổi phạm vi kinh doanh kém linh hoạt.
- Chi phí quản lý tốn kém

Khi một công ty gọi vốn, số vốn cần gọi đó được chia thành nhiều phần nhỏ bằng nhau gọi là cổ phần. Người mua cổ phần gọi là cổ đông. Cổ đông được cấp một giấy chứng nhận sở hữu cổ phần gọi là cổ phiếu. Chỉ có công ty cổ phần mới phát hành cổ phiếu.

Cổ phiếu chính là một chứng thư chứng minh quyền sở hữu của một cổ đông đối với một công ty cổ phần và cổ đông là người có cổ phần thể hiện bằng cổ phiếu.

Theo Luật Chứng Khoán Việt Nam, cổ phiếu là loại chứng khoán xác nhận quyền và lợi ích hợp pháp của người sở hữu đối với 1 phần vốn cổ phần của tổ chức phát

CP Marconi Wireless Telegraph Company, Hoa Kỳ, phát hành 1913

ALPHANAM

CÔNG TY CỔ PHẦN ALPHANAM

Địa chỉ: Khu Công nghiệp Phố Nối A, Xã Trưng Trắc, Huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên
Tel: (0321) 980 385 - Fax: (0321) 980 385
E-mail: Info@alphanam.com * <http://www.alphanam.com.vn>
Vp. Hà Nội: E2 Đại Cồ Việt, phường Lê Đại Hành, Quận Hai Bà Trưng
Tel: (04) 974 7979 (10line) - Fax (04) 9 784 885
Vp. Tp. Đà Nẵng: Đường số 02, Khu Công Nghiệp Hòa Khánh, Quận Liên Chiểu
Tel: (0511) 737979 Fax: (0511) 737979
Vp. Tp. Hồ Chí Minh: Số 05 Đường 1952, Phường 12, Quận Tân Bình
Tel: (08) 2970 142 Fax: (08) 2970 144

GIẤY CHỨNG NHẬN SỞ HỮU CHỨNG KHOÁN

Tên tổ chức phát hành: **CÔNG TY CỔ PHẦN ALPHANAM**
Trụ sở chính: Khu Công nghiệp Phố Nối A, Xã Trưng Trắc, Huyện Văn Lâm, Tỉnh Hưng Yên.
Số điện thoại: 0321.980386 Số Fax: 0321.980385
VP Đại diện tại Hà Nội: Số 2 Đại Cồ Việt, Hai Bà Trưng, Hà Nội
Số điện thoại: 04.9747979 Số Fax: 04.9784885
Giấy Chứng nhận ĐKKD số 0503000009 do Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Hưng Yên cấp, đăng ký lần đầu ngày 30/11/2001, đăng ký sửa đổi, bổ sung lần thứ 5 ngày 29 tháng 3 năm 2007.

CHỨNG NHẬN

Họ và tên cổ đông:
Mã số cổ đông:
Số CMND/Số CNDKKD:
Ngày cấp: Nơi cấp:
Địa chỉ:
Số điện thoại: Số Fax:

Là chủ sở hữu hợp pháp chứng khoán ghi sổ sau:

Tên chứng khoán: **CÔNG TY CỔ PHẦN ALPHANAM.**
Mã chứng khoán: **ALP**
Loại cổ phiếu: Chuyển nhượng phổ thông.
Mệnh giá: 10.000đ/CP
Số lượng chứng khoán ghi sổ sở hữu: Cổ phiếu.
Tổng giá trị chứng khoán ghi sổ sở hữu: VND
(.....)

Giấy chứng nhận này có hiệu lực kể từ ngày 8/12/2007

Hà Nội, ngày 07 tháng 12 năm 2007

CHỦ TỊCH HĐQT

NGUYỄN TUẤN HẢI

Cổ phiếu phải có các nội dung chủ yếu sau đây:

- Tên, địa chỉ trụ sở chính của công ty;
- Số và ngày cấp Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh;
- Số lượng cổ phần và loại cổ phần;
- Mệnh giá mỗi cổ phần và tổng mệnh giá số cổ phần ghi trên cổ phiếu;
- Tóm tắt về thủ tục chuyển nhượng cổ phần;

- Họ, tên, địa chỉ thường trú, quốc tịch, số Giấy chứng minh nhân dân, Hộ chiếu hoặc chứng thực cá nhân hợp pháp khác của cổ đông là cá nhân; tên, địa chỉ thường trú, quốc tịch, số quyết định thành lập hoặc số đăng ký kinh doanh của cổ đông là tổ chức đối với cổ phiếu có ghi tên;
- Chữ ký mẫu của người đại diện theo pháp luật và dấu của công ty.
- Số đăng ký tại số đăng ký cổ đông của công ty và ngày phát hành cổ phiếu.

✦ TT Cổ phiếu là nơi diễn ra các hoạt động mua bán các cổ phiếu giữa tổ chức phát hành và người mua chứng khoán, hoặc các cổ đông với nhau, hoặc giữa cổ đông với người có nhu cầu mua cổ phiếu đó

II. Đặc điểm

✳️ Ngoại ñaéc tröng chung của chöùng khoaùn laø coù tính thanh khoaùn vaø tính sinh lôii, coả phieáu coù nhöõng ñaéc tröng riêng nhö:

- Coả phieáu laø chöùng khoaùn voán do ñoù khoâng coù kyø haïn vaø khoâng hoạc voán;
- Coả töùc khoâng ñöôïc xaùc ñònh tröôùc maø phui thuoác vaøo keát quaù kinh doanh của CtyCP:

✦ Quyền cổ đông: gồm 3 quyền cơ bản sau

– *Quyền thông tin:*

- Thời gian?

- + thông tin định kỳ.

- + thông tin bất thường: khi có thay đổi vốn hay thành phần ban giám đốc...

- + thông tin tức thời: khi có tranh tụng, kiện cáo...

- + thông tin theo yêu cầu cơ quan chủ quản: Sở giao dịch, CQ thuế...

- Thông tin gì?: các báo cáo tài chính, các báo cáo thường niên...

– *Quyền thu nhập:*

- Cổ tức.
- Quyền chia tài sản khi thanh lý công ty.
- Quyền mua cổ phiếu khi phát hành bổ sung.

– *Quyền bầu cử:*

- Quyền tương ứng với tỷ lệ sở hữu, không tương ứng với số lượng người tham dự.
- Quyền triệu tập đại hội cổ đông khi sở hữu số cổ phiếu đủ lớn và đủ lâu (>10% vốn, trên 6 tháng).
- Ủy quyền.

III. Phân loại

- ✦ Hiện nay có rất nhiều cách phân loại CP:
 - Cổ phiếu thường và cổ phiếu ưu đãi.
 - Cổ phiếu ghi tên và cổ phiếu không ghi tên
- ✦ Phân loại cổ phiếu trên thị trường theo quy mô công ty (Capitalization):
 - Cổ phiếu công ty lớn, nổi tiếng (Big Cap hay Blue Chip)
 - Cổ phiếu công ty trung bình (Middle Cap)
 - Cổ phiếu công ty nhỏ (Small Cap)

✦ Phân loại cổ phiếu trên thị trường:

- *CP tăng trưởng* (Growth stocks)
 - CP phát hành bởi những Cty đang trên đà tăng trưởng nhanh
- *CP thu nhập* (Income stocks)
 - Cổ tức thường được trả cao hơn mức trung bình trên thị trường (phát hành bởi các Cty công cộng)
- *CP chu kỳ* (Cyclical stocks)
 - CP của các Cty mà thu nhập của nó dao động theo chu kỳ kinh tế.

1. CỔ phiếu thường

✦ Khái niệm

- Giấy chứng nhận cổ phần, thể hiện quyền lợi sâu hữu của cả nhà trong công ty, quyền sâu hữu nhà bỏ phiếu của công ty và những cả phiếu này vốn vĩnh viễn tồn tại trong vòng nhà hoạt động của công ty.

✦ Nghĩa vụ và quyền lợi của cổ đông thường

– *Trách nhiệm:*

- Phần vốn góp xem như góp vĩnh viễn, không được rút lại.
- Trách nhiệm của cổ đông đối với việc làm ăn thua lỗ hay tình trạng phá sản của Cty chỉ giới hạn trên phần vốn góp trên cổ phiếu.

– *Quyền lợi*: những cổ đông nắm giữ cổ phiếu thường sẽ được hưởng 3 quyền lợi cơ bản như đã nêu ở trên

- Quyền thông tin
- Quyền thu nhập
- Quyền bầu cử

✦ Các loại cổ phiếu thường:

- Cổ phiếu thường loại “A”: CP phát hành ra công chúng, được hưởng cổ tức nhưng không có quyền bầu cử.
- Cổ phiếu thường loại “B”: CP sáng lập viên, có quyền bầu cử nhưng chỉ được hưởng cổ tức khi khả năng sinh lợi của Cty đã đến một giai đoạn tăng trưởng nhất định.
- CP thường có gộp lãi: Cổ đông này không nhận cổ tức bằng tiền mặt mà nhận bằng một số CP - có giá trị tương đương – mới phát hành mà không phải góp thêm vốn.

2. CỔ phiếu ưu đãi

✦ Khái niệm:

- **Cổ phiếu ưu đãi** cũng thể hiện quyền lợi sâu sắc trong một công ty, tuy nhiên, những cổ phiếu này có ưu đãi so với những cổ phiếu thông thường
- Cổ phiếu ưu đãi là một loại chứng khoán vừa có những đặc điểm giống cổ phiếu thường, vừa giống trái phiếu.

✦ Đặc điểm:

– So với cổ phiếu thường:

- người sở hữu cổ phiếu ưu đãi được xem là cổ đông trong công ty.
- khác với cổ phiếu thường, cổ phiếu ưu đãi trả một lượng cổ tức nhất định cho cổ đông năm giữ

- So với trái phiếu:
 - Cổ tức của CPUĐ được ấn định một tỷ lệ lãi cố định tính trên mệnh giá.
 - Khác với trái phiếu, cổ phiếu ưu đãi là chứng khoán vốn, không kỳ hạn
- Lợi ích lớn nhất khi sở hữu cổ phiếu ưu đãi là NĐT có khả năng thu hồi phần tài sản của công ty lớn hơn cổ đông thường
- Khả năng chuyển đổi thành cổ phiếu thường theo HĐQT

✦ Phân loại: Có nhiều phân loại ổ phiếu ưu đãi tùy theo điều kiện ưu đãi cho ổ phiếu đó

– Ổ phiếu ưu đãi có lũy kế và không có lũy kế:

- Đối với CPUĐ có lũy kế neáâu moät naêm naøo ñoù, công ty không có lãi thì cả tổng số cổ phiếu trả góp luôn với cả tổng năm tài sản sẽ cổ phiếu trả vào một năm nào đó mà công ty có nhu cầu trả. Và ngược lại với CPUĐ không có lũy kế

– *Cổ phiếu ưu đãi dự phần và không dự phần:*

- Đối với CPUĐ dự phần, người chủ sở hữu loại cổ phiếu này ngoài việc nhận cổ tức nào công bố có thể nhận thêm khoản cổ tức khác biệt, nếu cổ tức của cổ phiếu thông thường vượt quá một lượng nhất định. Và ngược lại với CPUĐ không dự phần

– *Cổ phiếu ưu đãi được chuyển đổi:*

- Ngöøi chuû sôû hööu loaïi coã phieáu naøy ñöôic pheùp chuyeån ñoài noù thaønh moät soá löôïng nhaát ñònh coã phieáu thöôøng theo moät tyû leä chuyeån ñoài hoaëc giaù chuyeån ñoài ñaõ aán ñònh tröôùc.

– *Cổ phiếu ưu đãi có thể thu hồi:*

- Công ty coù theå thu hoài loaïi coã phieáu naøy baèng caùch boài hoøn moät soá tieàn coäng theâm moät khoaùn thöôûng nhaát ñònh cho ngöøi sôû hööu.

Nội dung	CỔ phiếu phổ thông	CỔ phiếu ưu đãi
Khái niệm	Là loại cổ phiếu thông thường nhất trong các cty cổ phần	Là một loại chứng khoán vừa có đặc điểm giống CP thường, vừa có đặc điểm giống trái phiếu
Quyền biểu quyết	Có quyền biểu quyết đối với các quyết định lớn tại đại hội cổ đông	Chỉ có quyền biểu quyết nhất định đối với các quyết định lớn của công ty

Cổ tức

hưởng cổ tức theo giá trị cổ phiếu mà người sở hữu nắm giữ, tuy nhiên có thể thay đổi theo tỷ lệ sở hữu

được hưởng một mức cổ tức cố định hàng năm cho dù công ty kd thua lỗ hay có lợi nhuận cao. Được ưu tiên chia lãi cổ phần trước

Chuyển
nhượng

Được chuyển
nhượng tự do
giữa các chủ
sở hữu

Sau 3 năm mới được giao
dịch chuyển nhượng,
sang tên, tuy nhiên có thể
1 năm nếu công ty vừa
phát hành bán đấu giá
được 1 năm mà đã có
quyết định lên sàn giao
dịch. Vì số lượng ít và
không được phép sang tên
khi chưa cho phép nên
gọi là cổ phiếu hạn chế
chuyển nhượng

Lý do hình
thành CP

- Mua bán
để kiếm
lời

- Là loại CP bán cho
CBCNV, được mua
với giá 60% so với
giá đấu bình quân
khi công ty đó đấu
giá

- Với những người
không ưa mạo hiểm
mua CP như một
hình thức cho vay và
có thể yên tâm với
mức lãi ổn định hàng
năm

IV. Các loại giá cổ phiếu

a) Mệnh giá:

- Là giá trị ghi trên giấy chứng nhận cổ phiếu.
- Cổ phiếu có thể có mệnh giá hoặc không.
- Mệnh giá CP ưu đãi quan trọng vì để tính cổ tức.
$$\text{Mệnh giá CP phát hành} = \frac{\text{Vốn đăng ký phát hành}}{\text{Tổng số CP được phép phát hành}}$$

Ví dụ: Năm 2005, Cty cổ phần A thành lập với số VĐL là 30 tỷ đồng, số cổ phần đăng ký phát hành là 3.000.000

→ Mệnh giá mỗi CP

$$= \frac{30.000.000.000}{3.000.000} = 10.000đ / cp$$

b) Giá trị sổ sách:

-là giá CP ghi trên sổ sách kế toán, phản ánh tình trạng vốn cổ phần của Cty ở một thời điểm nhất định.

$$\text{Giá trị sổ sách mỗi cổ phần} = \frac{\text{Vốn cổ phần}}{\text{Số cổ phần thường đang lưu hành}}$$

Với: $\text{Vốn CP} = \text{Tổng TS} - \text{Nợ} - \text{Giá trị vô hình} - \text{Giá trị kế toán Cổ phần ưu đãi}$
(nếu có)

Ví dụ: Cty A (theo ví dụ trên) năm 2008 quyết định tăng thêm vốn bằng cách phát hành thêm 1 triệu cổ phiếu, mệnh giá mỗi CP vẫn là 10.000đ nhưng giá bán CP trên thị trường lúc này là 25.000đ. Biết rằng quỹ tích lũy dùng cho đầu tư còn lại tính đến cuối năm 2008 là 10 tỷ đ.

Trên sổ sách kế toán ngày 31/12/2008 như sau:

Vốn CP theo mệnh giá:

$$10.000đ \times 4 \text{ tr.CP} = 40 \text{ tỷ đ}$$

Vốn thặng dư:

$$(25.000đ - 10.000đ) \times 1 \text{ tr.CP} = 15 \text{ tỷ đ}$$

Quỹ tích lũy: 10 tỷ đ

Tổng số vốn CP = 40 + 15 + 10 = 65 tỷ đ

→ Thư giá mỗi cổ phiếu:

$$= \frac{65.000.000.000}{4.000.000} = 16.250đ / cp$$

c) *Giá trị nội tại*: là giá trị thực của CP ở thời điểm hiện tại. Hay là giá trị lý thuyết khi định giá cổ phần (là giá trị bên trong của cổ phiếu chứ không phụ thuộc vào yếu tố thị trường bên ngoài).

- Căn cứ tính toán:

+ cổ tức Cty

+ kỳ vọng phát triển Cty

+ lãi suất thị trường

- Nếu nắm giữ ngắn hạn, thì giá trị của cổ phiếu chính là thị giá, còn nắm giữ mãi mãi hay rất dài hạn, giá trị của cổ phiếu được gọi là *Giá trị nội tại*.

- Để tính toán giá trị nội tại và ra quyết định đầu tư là một việc hết sức khó khăn nhất là đối với thị trường Việt Nam lúc này. Việc đầu tiên nhà định giá cần làm là phải nghiên cứu cơ bản từ môi trường vĩ mô, cho đến nội tại của công ty

d) *Giá trị thị giá*: là giá cả CP trên thị trường tại một thời điểm nhất định.

- đối với những nhà đầu tư chỉ sở hữu cổ phiếu trong thời gian ngắn, giá trị CP là thị giá

- Tùy theo quan hệ cung cầu mà thị giá có thể thấp hơn, cao hơn hoặc bằng giá trị thực của CP.

+ $\text{Vốn hóa thị trường} = \text{giá thị trường} \times \text{số lượng cổ phiếu đang lưu hành.}$

+ $\text{Thặng dư vốn cổ phần} = \text{giá phát hành} - \text{mệnh giá.}$

V. Các nhân tố ảnh hưởng giá CP

✦ Nhân tố kinh tế:

- * Mức thu nhập DN
- * Lãi suất thị trường
- * Xu hướng KD

✦ Nhân tố phi kinh tế:

Thay đổi điều kiện chính trị, cơ cấu quản lý hành chính, điều kiện tự nhiên, điều kiện văn hóa...

✦ Nhân tố thị trường:

- * Biến động thị trường
- * Tác động quan hệ cung – cầu
- * Nhân tố khác: yếu tố tâm lý đầu tư theo phong trào, hành vi tiêu cực trên TTCK

VI. CỔ tức và chính sách cổ tức

- Cổ tức là tiền chia lời cho cổ đông trên mỗi CP thường, căn cứ vào kết quả có thu nhập từ hoạt động SXKD của Cty.
- Cổ tức thường được trả sau khi đã trả cổ tức cố định cho CP ưu đãi và sau khi trích cho các quỹ.
- Cổ tức được công bố theo năm và trả theo Quý

- Phương pháp phân bổ cổ tức:
 - Tiền mặt
 - Cổ phiếu mới
 - Mua lại làm cổ phiếu quỹ
- Chính sách cổ tức có tác động đến giá cổ phiếu của công ty, nguồn tiền công ty có thể sử dụng để tái đầu tư và có ảnh hưởng đến nguồn thu nhập của các cổ đông hiện hành.

✦ Chính sách chia cổ tức của Cty phụ thuộc vào:

- Kết quả hoạt động SXKD của Cty trong năm, căn cứ là thu nhập ròng của Cty sau khi trừ lãi và thuế.
- Số CPUĐ chiếm trong tổng số vốn cổ phần.
- Chính sách tài chính trong năm tới.
- Hạn mức của quỹ tích lũy dành cho ĐT.
- Giá trị thị trường của CP Cty.